

LN 5.8.2021

ÚHEL POHLEDU

Na prahu zaslíbené kolektivní imunity

Česká populace je zřejmě hodně promořená. Už jsme z covidu-19 skoro venku...

Jedna věc zůstává k dořešení. Máme ještě relativně hodně neočkovaných seniorů. Pokud bychom je co nejdříve naočkovali, mohli bychom se už asi vydat britskou cestou k „normalizaci“. FOTO ČTK

Ještě před týdnem jsem si myslel, že na konec covidového tunelu dospějeme až za několik měsíců, až proočkujeme 90 procent populace, tedy v podstatě všechny dospělé a adolescenty. Teď se mi zdá, že už pravděpodobně stojíme na prahu země zaslíbené zvané „kolektivní imunita“. Vede mě k tomu pohled na velmi příznivá čísla počtu nových případů, a především velmi nízké počty hospitalizací a úmrtí. A to i v situaci, kdy už je v platnosti jen velmi málo omezujících opatření, která se navíc dodržují dost ledabyly.

Vysvětlením je, že česká populace je zřejmě již hodně „promořená“. Přispívá k tomu jednak dokončené očkování téměř 60 procent dospělé populace, jednak přesněji neznámý počet lidí, kteří jsou chráněni protilátkami získanými proděláním infekce. Těch je oficiálně něco přes 1,7 milionu, ale ve skutečnosti je jich o dost více.

Určitě byla spousta případů, kdy lidé sice měli mírné příznaky, ale otestovat se nešli, aby neměli karanténní komplikace. Další příznaky neměli, a proto neměli důvod k testování. Můj odhad je, že celkem bylo infikováno kolem 50 procent populace.

Samozřejmě, že část z těchto lidí byla následně i očkována, takže počet očkovaných a rekonvalescentů nelze prostě sčítat. Nicméně celkový počet pravděpodobně bude více než osm milionů. Kromě toho existuje dost lidí, kteří jsou z neznámých důvodů přirozeně odolní vůči tomuto virovému onemocnění.

To, kolik lidí bylo doposud skutečně infikováno, by se dalo přibližně zjistit stanovením specifických protilátek v krvi u reprezentativního vzorku populace.

Britský experiment

Jedna taková (doposud nepublikovaná) americká studie dospěla k závěru, že infikovaných bylo zhruba čtyřikrát více než těch oficiálně diagnostikovaných. U nás to jistě bylo také hodně, protože v důsledku nedostatečných protiepidemických opatření jsme byli v období září 2020 až duben 2021 v přepočtu na počet obyvatel téměř světovými rekordmany v počtu těžkých případů a úmrtí.

Vysoké promoření v důsledku prodělání covidu se teď někomu může jevit jako něco pozitivního, protože nám to pomůže brzy ukončit zbývající omezení a vrátit se k celkem normálnímu životu. Vzpomeňme, že někteří lékaři (například rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima) dokonce doporučovali, aby se mladí zdraví lidé kontaktům s koronavirem nevyhýbali, a tím získali imunitu, jež by byla ekvivalentní té po očkování.

Smutnou daní za tuto vysokou promořenost však je více než 30 tisíc úmrtí. Kdyby vláda bývala poslechla důsledně rady „promořovačů“ (bohužel i z lékařských kruhů nebo z iniciativy poněkud paradoxně nazvané Zdravé fórum), mohli jsme mít dostatečně vysokou promořenost umožňující návrat k normálnímu životu už někdy v zimě. Cenou za to by ale pravděpodobně bylo nějakých 50 tisíc dalších obětí a kolabující nemocnice...

V současnosti sledujeme britský (přesněji řečeno anglický) rozvolňovací experiment. Po úvodním prudkém nárůstu nových případů na více než 50 tisíc denně se čekalo, že tyto počty vyletí ještě mnohem výše, ale nestalo se to. Opět se zdá, že tam kromě vysoké proočkovanosti zafungovala i relativně vysoká promořenost proděláním nemoci.

Nicméně v britských nemocnicích se opět začínají zaplňovat lůžka intenzivní péče a umírá tam kolem stovky pacientů denně (což je však desetkrát až dvacetkrát méně než na vrcholu tamní zimní vlny epidemie).

Co nejrychlejší očkování

Hned v úvodu jsem vyjádřil optimistický názor, že jsme už velmi blízko stavu kolektivní imunity, a tedy je na pořadu dne i možnost zrušit veškerá povinná protiepidemická opatření, tedy totéž, co učinili v Anglii. Zůstává ale ještě jedna věc k dořešení – máme ještě relativně hodně neočkovaných seniorů. Pokud bychom je co nejdříve naočkovali, mohli bychom se už asi vydat britskou cestou k „normalizaci“.

Covidová epidemie bude mít (a do značné míry již nyní má) v naší populaci skutečně charakter podobný sezonní chřipce, nebo dokonce i mírnější. A znovu zdůrazněme – není to důsledkem změny viru (naopak, nyní dominantní varianta delta je ve všech směrech horší než to, co bylo před ní), ale zásluhou vysoké proočkovanosti a promořenosti populace.

Situace je od té naší nyní velmi odlišná v řadě „východních“ zemí (Austrálie, Vietnam, Čína atd.), které doposud velmi úspěšně čelily šíření covidu-19 protiepidemickými karanténními opatřeními. Taková strategie má ale smysl především jako dočasné opatření před proočkováním populace. Zdá se, že tyto země se trochu staly obětí svého dosavadního úspěchu a podcenily nutnost co nejrychlejšího očkování.

Věřme, že se těmto zemím podaří zpoždění v očkování brzy dohnat. Je to totiž důležité i pro nás a celý svět. Sníží to totiž riziko vzniku variant viru, které by úplně unikaly protilátkám vyvolaným očkováním nebo dosavadním proděláním choroby.

Ty by odstartovaly novou globální vlnu onemocnění a my bychom museli začít úplně znova s protiepidemickými omezujícími opatřeními a vývojem vakcín účinných i proti těmto variantám. Doufejme, že se žádná taková děsivá varianta nevylíhne...

VÁCLAV HOŘEJŠÍ

molekulární biolog